

Узагальнений звіт по роботі позаштатних радників з питань внутрішньо переміщених осіб Міністерства соціальної політики України за період з 1 по 31 травня 2016 року

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРОГРАМУ

Програма «Посилення участі громадянського суспільства у роботі Міністерства соціальної політики України та процесі національного примирення» (далі - Програма) запроваджена спільно Міністерством соціальної політики України та Stabilization Support Services за підтримки уряду Великої Британії.

У рамках програми 29 радників з питань внутрішньо переміщених осіб (далі - ВПО), обрані шляхом прозорого конкурсу, працюють при Міністерстві соціальної політики України на центральному рівні і на рівні департаментів в Центральній, Східній, Південній і Західній Україні. Із них 27 радників працюють на обласному рівні та у м. Київ, а два – на центральному рівні. Радники разом з Міністерством соціальної політики України та органами місцевої влади займаються вирішенням проблемних питань ВПО у конкретних регіонах. Підготовчий етап програми розпочався 1 вересня 2015 року на всій території України. 15 вересня радники прийняли перших громадян.

ПРОБЛЕМАТИКА ЗВЕРНЕНЬ УПРОДОВЖ ЗВІТНОГО ПЕРІОДУ

Інформація про Програму постійно поширюється серед ВПО, державні служби та управління все частіше звертаються до Радників за консультаціями та направляють громадян на особистий прийом.

У травні на особистий прийом до Радників звернулось 4 209 громадян, у квітні було 4035, у березні - 5710 (див. таблицю 1). Порівняно з березневим піком, спостерігається зменшення звернень.

Таблиця 1

З них кількість осіб, питання яких вирішено (див. Таблицю 3) - 1495 (36%), кількість осіб, питання яких вирішується - 648 (15%), кількість осіб, питання яких не вирішено – 2266 (49%). З них більше ніж 90% питань щодо скасування соціальних виплат в зв'язку з неузгодженням Постанови Кабінету міністрів України від 01.10.2014 № 509 “Про облік внутрішньо переміщених осіб”¹ у відповідність до Закону України “Про забезпечення прав та свобод внутрішньо переміщеним

¹ <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/509-2014-%D0%BF>

особам”² та забезпечення постійним житлом. Найбільше звернень було в Донецькій, Дніпропетровській, Закарпатській та Харківській областях (див. Таблицю 2). Окрім того, Радники надають інформацію про значну кількість звернень щодо забезпечення ліками та надання гуманітарної допомоги, особливо у віддалених районах.

Таблиця 2

Лідером по зверненням до Радника є Донецька область - 1640 звернень за травень. В цій області за офіційною статистикою Міністерства соціальної політики також найбільше зареєстрованих ВПО по Україні.

В даному місяці зареєстровано 2123 клопотань від ВПО Радникам з різних питань, що були вирішені. Найбільше задоволених звернень було щодо отримання статусу ВПО, соціальних виплат та допомог (769 - це 36% від всіх вирішених клопотань). Досить високий показник у травні задоволених клопотань, щодо вирішення юридичних питань - 764 (32%) та щодо отримання допомоги у лікуванні та догляді - 270 клопотань (13%). У співпраці з державними структурами та ГО Радниками було задоволено 154 клопотань по забезпеченню ліками.

Таблиця 3

У травні 2016 року набула продовження тенденція росту кількості ВПО, які потребували виключно допомоги в оформленні довідок, адресної допомоги, з призначення та поновлення соціальних виплат. Здебільшого на момент звернення ВПО мали затримки з виплати допомоги понад 5 місяців. Радники наголошують про загострення потреби в гуманітарній допомозі, здебільшого продуктів харчування та медикаментів.

Радником по місту Києву було надано інформацію Головного управління

Пенсійного фонду м Києва, що в столиці на кінець травня не отримують пенсії через відсутність штампу Державної міграційної служби (ДМС) на довідці 3 700 пенсіонерів з числа ВПО (це більше 11% від всіх пенсіонерів-ВПО, що зареєстровані в Києві).

² <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1706-18>

Радники усіх областей відзначають постійну тенденцію запитів з питань забезпечення постійним житлом родин ВПО. Особливо це питання гостро стоїть у зв'язку з призупиненням виплат та ускладненням платити за оренду житла. Проблемним питанням залишається постановка на квартирний облік пільгових категорій, які мають безумовне право першочергового забезпечення житлом. Радники інформують, що збільшуються звернення від ВПО, які планують залишитися на новому місці проживання, з питань виділення землі та надання житла в сільській місцевості, де є можливість самостійно вирощувати продукти харчування. Відмічається, що майже відсутній позитивний досвід виділення земельних ділянок під будівництво.

Гострою залишається проблема проживання ВПО в місцях компактного проживання (МКП). Радники активно займаються питаннями розселення МКП, надання інформації та пошуку постійного житла для ВПО. На протязі звітнього періоду Радники моніторили умови проживання в МКП, виїжджали на виклики з проханням допомоги, надавали консультації та пояснення по можливостям відселення, роз'яснення по затримкам соціальних виплат та пошуку можливостей працевлаштування. Особлива увага приділялася вирішенню проблем оплати за комунальні послуги, погашенню боргів минулих періодів.

Радники тісно співпрацюють один з одним з питань інформації про вільні місця в модульних містечках (на сьогодні - в Дніпропетровській області) та місцях проживання комунальної власності для поширення інформації серед ВПО та перенаправлення в інші області. Також Радники займалися питаннями можливостей надання постійного житла для ВПО.

У тісній взаємодії з органами місцевого самоврядування Радники беруть участь у моніторингу об'єктів, доступних для проживання. Також, у разі розселення у зазначені об'єкти, внутрішньо переміщеним особам пропонується виїжджати із санаторіїв, які знаходяться у приватній власності до модульних містечок в інших регіонах, або шукати житло самостійно.

У зв'язку з наближенням літніх шкільних канікул відмічається збільшення запитів про безкоштовне або пільгове оздоровлення та відпочинок дітей ВПО.

Радники співпрацюють з органами місцевого самоврядування щодо програм допомоги ВПО з фінансуванням з місцевих бюджетів.

РОБОТА РАДНИКІВ З ОРГАНАМИ ВЛАДИ, МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ГО та НУО

Упродовж звітнього періоду Радники брали активну участь у нарадах різного рівня щодо підвищення ефективності роботи УПСЗН, служб у справах дітей, територіальних органів ДМС, центрів зайнятості у секторі роботи з ВПО та напрацьовували механізми максимально тісної взаємодії та найшвидшого реагування на проблеми ВПО. У той же час Радники відмічають, що профільні державні управління та служби потребують додаткової уваги до ефективності структури та розподілу функціональних обов'язків серед їх співробітників у зв'язку з надмірним навантаженням. В міських УПСЗН Луганської області (м. Рубіжне, м. Лисичанськ, зокрема) утворюються великі черги через брак персоналу в управліннях, та разом із тим, - великим напливом людей у зв'язку із питаннями поновлення соціальних виплат, а також необхідністю виконання адресних перевірок місця фактичного проживання ВПО тими ж працівниками УПСЗН.

Таблиця 4

Найбільше звернень (див. Таблицю 4) було вирішено у співпраці з Міністерством соціальної політики (769 звернень, 36% від всіх вирішених питань). Завдяки оперативній взаємодії з Міністерством, Радникам вдалося пришвидшити вирішення ряду проблем. У випадках, коли затримка у наданні необхідних послуг була пов'язана з необхідністю надання роз'яснень Міністерством, або наявність сумнівів у правомірності застосування процедури, позаштатні Радники забезпечували оперативний зв'язок та надання необхідних матеріалів.

Аналіз даних показує, що в цьому місяці зросла кількість звернень, щодо юридичної підтримки (674 клопотань з питань надання безкоштовних юридичних консультацій та представництва інтересів в органах державної влади було вирішено в травні, 32% до всіх вирішених). Люди потребують правових роз'яснень, консультацій та шукають правові методи вирішення своїх проблем.

Радники відмічають, що з метою уникнення соціальної напруги серед ВПО вони тісно співпрацюють з державними структурами, органами місцевого самоврядування, місцевими громадськими організаціями та міжнародними гуманітарними місіями (UNCHR, UNICEF, WFP, UN OCHA, UN FPA, NRC, DRC, ICRC, ADRA, UNDP, Caritas, Red Cross).

Протягом звітного періоду Радників було залучено до організаційних заходів щодо розповсюдження гуманітарної допомоги для потреб ВПО під егідою організації Міжнародного Червоного Хреста, а також до організації допомоги ВПО під егідою міжнародної гуманітарної організації «Рух проти голоду», питань створення реабілітаційного центру для дітей, постраждалих в наслідок військового конфлікту з допомогою благодійної організації ChildFund Deutschland, підготовки документів для старту проекту Всесвітньої Продовольчої Програми по наданню гуманітарної допомоги найбільш уразливим категоріям ВПО.

Радник по Донецькій області брав участь у засіданні кластеру координації військово-цивільного співробітництва спільно з ОСНА ООН, СІМІК, Штабом АТО, представниками гуманітарних організацій з приводу забезпечення проходження гуманітарних конвоїв у «сіру зону».

На фоні проблеми поновлення чинності довідок, призначення адресної допомоги та соціальних виплат особам, які набули статусу ВПО, актуальним залишається питання паспортизації осіб, які прибули із зони проведення АТО або з тимчасово окупованої території, для поновлення

паспортних документів (у травні задоволено 21 звернення з питань відновлення паспортних документів). У кожній області Радники неодноразово зустрічалися з керівництвом обласних та міських підрозділів Державної міграційної служби (ДМС), проводили роз'яснювальну роботу з ВПО та особисто супроводжували виконання даної процедури.

Хоча, за результатами розгляду звернень ВПО та розгляду їхніх проблем оперативно приймалися рішення, щодо можливості системного вирішення клопотань, більша їх частина знаходиться в стадії роботи.

ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА

Всіма Радниками постійно проводиться інформаційна кампанія з питань підвищення обізнаності ВПО щодо можливостей реалізації своїх прав, ефективних методів взаємодії з державними структурами та органами місцевого самоврядування, можливостей та ресурсів громадських, волонтерських організацій та міжнародних проектів. Радники обласних рівнів взяли активну участь у конференціях, зустрічах, громадських заходах.

На сайті проекту www.radnyk.org постійно надається вся інформація про діяльність Радників на місцях.

В рамках проекту, Радник по Івано-Франківській області взяв участь в зйомках соціального відеоролика «Своя чужина» ([детальніше](#)), який спрямований на формування у населення толерантного ставлення до внутрішньо переміщених осіб, які постраждали від збройного конфлікту на сході України.

26-27 травня у Києві пройшла зустріч Радників Міністерства соціальної політики України з питань вимушених переселенців ([детальніше](#)). Впродовж двох днів були розглянуті найбільш значущі та проблемні аспекти роботи Радників у кожному регіоні України. Також усі присутні пройшли тренінг з протидії емоційному «вигоранню».